

J. E. Bogomil:

Prijetna zabava.

5. Izredne številke.

Mraz je. Za pečjo ležite in gledate v zimski svet. Nedelja je. Dolgčas prihaja; jaz pa hitim k vam, da ga preženem. Pokažem vam nekaj nenavadnih števil, ki jih dobite največ z množenjem. Če jim ne verjamete, da so pomnožki resnični, kar švinčnik v roke, pa jih preizkusite! Saj vam, upam, množenje ne bo delalo sivih las?

Izredno število je na primer 37. Pomnožite ga s številom 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24 in 27. Dobite prav lepe zmnožke (produkte):

$$\begin{aligned} 3 \times 37 &= 111, & 6 \times 37 &= 222, & 9 \times 37 &= 333, \\ 12 \times 37 &= 444, & 15 \times 37 &= 555, & 18 \times 37 &= 666, \\ 21 \times 37 &= 777, & 24 \times 37 &= 888, & 27 \times 37 &= 999. \end{aligned}$$

Podobne zneske dá njen večji sorodnik, število 37037, če ga pomnožite z istimi števili. Prav enake zneske dá število 3367, ako ga pomnožite s števili 33, 66, 99, 132, 165, 198, 231, 264 in 297. Torej:

$$\begin{aligned} 37037 \times 3 &\text{ ali pa } 3367 \times 33 = 111111 \\ 37037 \times 6 &\text{ „ „ } 3367 \times 66 = 222222 \\ 37037 \times 9 &\text{ „ „ } 3367 \times 99 = 333333 \\ 37037 \times 12 &\text{ „ „ } 3367 \times 132 = 444444 \\ 37037 \times 15 &\text{ „ „ } 3367 \times 165 = 555555 \\ 37037 \times 18 &\text{ „ „ } 3367 \times 198 = 666666 \\ 37037 \times 21 &\text{ „ „ } 3367 \times 231 = 777777 \\ 37037 \times 24 &\text{ „ „ } 3367 \times 264 = 888888 \\ 37037 \times 27 &\text{ „ „ } 3367 \times 297 = 999999 \end{aligned}$$

Prav lepo je tudi število 91. Če ga pomnožite s števili od 1 do 9, bodo v zmnožkih stotice in ednice zmiraj za eno večje, desetice pa za eno manjše. Poglejte:

$$1 \times 91 = 091$$

$$2 \times 91 = 182$$

$$3 \times 91 = 273$$

$$4 \times 91 = 364$$

$$5 \times 91 = 455$$

$$6 \times 91 = 546$$

$$7 \times 91 = 637$$

$$8 \times 91 = 728$$

$$9 \times 91 = 819$$

Zanimivi so tudi naslednji računi:

$$1 \times 8 + 1 = 9$$

$$12 \times 8 + 2 = 98$$

$$123 \times 8 + 3 = 987$$

$$1234 \times 8 + 4 = 9876$$

$$12345 \times 8 + 5 = 98765$$

$$123456 \times 8 + 6 = 987654$$

$$1234567 \times 8 + 7 = 9876543$$

$$12345678 \times 8 + 8 = 98765432$$

$$123456789 \times 8 + 9 = 987654321$$

Poznaš nekatera števila, ki jih enako bereš, naj so obrnjena naprav ali narobe? Taka števila so: 69, 101, 181, 1881, 1691, 1961 in podobna.

Poišči si dve števili: Če ju sešteješ ali če ju med seboj množiš, sta si vsota in zmnožek enaka. Glej! $2 + 2 = 4$ in $2 \times 2 = 4$.

Zdaj mi pa poišči tri taka števila! Seštej jih ali pa jih pomnoži med seboj, vedno si morata biti vsota in zmnožek enaka. Katera so ta števila? Ne ugameš? $1 + 2 + 3 = 6$ in $1 \times 2 \times 3 = 6$.

Znameniti sta tudi števili 220 in 284. Povej, s katerimi števili lahko deliš število 220? Ta števila so: 1, 2, 4, 5, 10, 11, 20, 22, 44, 55, 110. Seštej ta števila ($1 + 2 + 4 + 5 + 10 + 11 + 20 + 22 + 44 + 55 + 110 = ?$), pa boš dobil 284.

Število 284 je pa deljivo z: 1, 2, 4, 71, 142. Seštej ta števila ($1 + 2 + 4 + 71 + 142$)! Kaj boš dobil? Ravno 220.

Napiši ulomek, ki je vedno enak, če ga tudi obrneš narobe. Ta ulomek je $\frac{6}{79}$.

Zapiši si števila, ki bodo za eno tretjino večja, če je boš obrnil narobe! Ta števila so: 6, 66, 666 itd.

Pa ne, da bi bili že zaspani? Gorka peč vas mori? Naj pa neham. Malo smo se poigrali s števili. Zdaj pa sladko zaspančkajte!

J. E. Bogomil:

Nevoščljivci.

Robinčev Jožek je šel letos v Ljubljano k sveti birmi. Tam je imel strica. Bogat je bil in Jožka je imel rad. Ni bilo posebnih težav in izgovorov, ko so ga mati naprosili za botra.

»Obleko mu boš napravil, pa bo fant vesel. Še za obleko bi te ne prosila; pa saj veš, kako je pri nas.«

In stric je bil zadovoljen.

Že v soboto pred Binkoštni so mati peljali Jožka v Ljubljano. Tam ga je čakala nova obleka. Kar čisto prav mu je bila.

Popoldne po birmi sta šla s stricem malo pogledat po Ljubljani. Prišla sta pred šentpetersko